

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 15. Explicatio horum verborum: O Sceptrum domus Israel,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

dum, aperi viscera ad compatiendum, oculos aperi ad lachrymas & fletum. Tu enim solus potes aperire, & dum aperis nemo potest claudere. Veni, O Fili David, & mystica tua clave, claudere oculos & sensus nostros, ne ultra hauriant vanitatem, sed soli pateant veritati. Claude corda foedo & profano amori, ac cupiditati; claudere os & labia maledictioni, & venenatae detractioni: claudere aures Satanae sibilis, & pravae suggestioni. Claude omnes animae fenestras, omnemque in nos aditum prohibe peccato, inferno, & morti. Tu enim solus potes claudere, & dum claudis nemo, potest aperire.

Veni, O Domine Jesu, aperiatur coelum, aperiatur nubes, aperiatur terra, & te germinet Salvatorem. Aperi nobis coelum, & caelestes nubes, ut ros & pluvia descendat super nos, quasi fillicidia stillantia super terram cordis nostri aridam: sic ipsa caeleste germen germinabit a te irrigata. Aperi fontes gratiae, fontes vitae, de quibus cum gaudio hauriamus aquas salutis: quia clausi sunt & signati, tuque solus potes aperire. Veni & aperi absconditos thesauros, filiis tuis electis elargiendis. Aperi regnum caelorum omniamoto impedimento, ut intrent electi tui, dilecti tui. Sic introeamus ad te, aperiente te: introeamus ad cortium per ostium latum lateris, per januam illam apertam pietatis: introeamus ad gloriam, & ad conclave ac sponsum thalamum, ad aeternitatis regnum, ubi te laudare valeamus in saecula saeculorum. Ibi confortabis feras portarum tuarum, ut nemo ingrediatur inimicus, nemo egrediatur amicus: ut eum illis quibus aperuisti, aeternum maneat; ut quibus clausisti, iam amplius non aperias: quia clave aeterna clausa erit janua, electorum tuorum numero adimpleto.

LECTIO XV.

De sceptro domus israel.

Sceptrum signum est Regiae auctoritatis, & supremi Principatus symbolum. Quin immo ad divinum etiam imperium designandum, sceptri nomine sacri & profani utuntur auctores. Hinc Aegyptii Sapientes olim depinxerunt Deum tamquam sceptrum, cui Oculum insculptus erat; designantes per id ejus potentiam omnia regentem, simulque ejus providentiam ac vigilantiam, omnia circumspicientem, & moderantem. Testis est hujus rei S. Cyrillus. Cui consonat visio Hieremiae, ubi Dei potentia & providentia semper vigilans, ut plebs sceleratos, representatur ei per *Virgam vigilantem*: hoc est, ut aliqui vertunt, *Oculatam*, sive oculos apertos & vigiles habentem, ut flagitia pervideat, & vigili cura in illa animadvertat. Erat ergo Virga illa sceptrum Dei regium; sceptrum justitiae, sceptrum potentiae oculatum. Phryges quoque non ab simili modo pingebant Deum, quasi sceptrum Sole exornatum, ut testatur Macrobius. Est enim Deus Sol, qui omnia videt, omnia

Rational. Evang.

audis, omnia regit, & illustrat. Ergo Sol ipse & Sceptrum.

Simili ratione Christus Filius Dei qui est potentia Patris, Sceptri nomine designatur. Et quidem *Sceptrum domus Israel* specialiter appellatur, quia missus est ut Domum Israel, regat, & moderetur. Domum scilicet Israel, non tam illam quae Israelis est secundum carnem, quam illam quae Israelis est secundum electionem & benedictionem. Missus enim est, ut electos colligat, illos moderetur, illos in finem aeternae praedestinationis dirigat. Et hi sunt Domus Israel, generatio quaerentium Dominum, quaerentium faciem Dei Jacob: hos regit & pascit *Virga Decorum*. Reprobis quidem & ipse dominatur, sed in malum eorum, aeternis tandem suppliciiis eos plectens & scelerata vindicans. Et hos ergo regit, sed *Virga ferrea*, vel *Virga Funiculus* nuncupata. Ait enim per Proph. *Assumpsit mihi duas virgas, unam vocavi Decorum, alteram vocavi Funiculum, & pasci gregem.* Quid per illas duas Virgas designatur, nisi duplex regimen? Unum est suave, speciosum, & decorum, quo boni reguntur, amore, clementia, suavitate: alterum severum, poenis & suppliciis permixtum, quo rebelles non tam reguntur, quam confringuntur, quasi funiculis in hac vita, rudentibus postea detrahendis & detinendis in aeternis suppliciis. Quibus etiam minatur Prophetâ Ilaas *Va qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis, & tamquam vinculum plausivi peccatum.* In modum scilicet funis, qui ex pluribus filis crescit, peccata a reprobis contextuntur, donec crescant in crassum rudentem plausivi, quo ad supplicium tandem aeternae damnationis in praecipitum pertrahuntur. Propter hos ergo assumit *Virgam Funiculus* nuncupatam, variis eos minis & poenis confringens in hoc saeculo. Sed quia his minis poenisque non retrahuntur a peccato; postea *Virga ferrea, tamquam Va: Funiculi confringet eos, & in fornacem aeternum cruciandos detruet.*

Ceterum, si hujus sceptri domus Israel magnificentiam, potentiamque vis intelligere, memineris Virgae prodigiosa, qua Moyses Filios Israel eduxit de Aegypto in tot portentis. Virgam istam recte Sceptrum domus Israel nominaveris: nam & typus ac symbolum fuit potestatis qua Christus Filius Dei educiturus erat fideles de servitute peccati, & de Satanae potestate. Et illam quidem Virgam, quasi regiminis sibi a Deo in populum suum concredidit sceptrum, projecit Moyses iussu Dei in terram, & in colubrum versa est: sed cum eam iterum e terra in manus sumpsisset, coluber in Virgam est reversus. Quae quidem duplici transmutatione, diversis status Hebraeorum in Aegypto designatus fuit. Quia illi primò virgam, hoc est sceptrum & principatum tenebant, vivente & regente Joseph, & tunc amabantur ab Aegyptiis. At postea dum Joseph vita functus fuit, exosi fuerunt Aegyptiis, quasi essent colubri & serpentes, vitae eorum insidiantes: sicque in terram projecta Virga, seu

Christus
sceptrum
domus
israel.

Zach. II.

Isai. 5.

Psal. 1.

Virga
Moyse
sceptra
Christi.

E

scptrum Joseph, in colubrum videtur versa, principatu eius contempto & in odium vocato. Sed tandem coluber in Virgam reversus est in manu Moysi quia circumdatum data est potestas & principatus potens instar scptri, ut in libertatem assereret Israel: Sed

Lib. de In carn. c. 14.

Psal. 109.

Exod. 7.

Isai. 14.

Scptrum

recte mylico sensu docet S. Cyrill. significatum fuisse, Christum qui est potentia Patris, tenens scptrum directionis & aequitatis, quasi in terram fuisse projectum, per incarnationem & corporis terreni assumptionem, sicque factum esse, ut in hac humilitate non fuerit agnitus, sed potius odio habitus, & tandem sicut serpens, hoc est, sicut homo venenatus & malignus, in crucem elevatus & despectus. At iterum per resurrectionem, serpens hic in Scptrum & Virgam regiam commutatus cecidit, dum Rex & Dominus universi specialiter est a Patre constitutus. Unde illi Regius Vates canit: *Virgam virtutis tua emitte Dominus ex Sion; Dominare in medio inimicorum tuorum.* Quasi dicat: Scptrum potentiae tuae regalis, scptrum fortitudinis, ex Civitate & Monte Sion incipies propagare usque ad ultimum terrae, per legatos tuos Apostolos; & tunc acclamabitur tibi tamquam triumphatori: *Dominare in medio inimicorum tuorum*; Dominare Fili David cum Clave tua mylica, super omnes Reges elevans Thronum. Dominare Rex pacifice, cum Virga potentiae tuae, totum Satanae suppedians Regnum. Dominare instar Moysi super Pharaonem, & eius exercitum, demergens eum in profundum. Dominare cum scptro domus Israel super omnes tuos & Israelis hostes, ut pertranscat populus iste quem possidisti, & pertingat ad habitaculum sanctum tuum. Dominare, o Galilae, o Nazarene, in medio Neronum, Julianorum, Deciorum, Maximinorum, & omnium persecutorum. Dominare o Rex gentium & Judaeorum, in medio omnium infidelium, vel haereticorum, te antea blasphemantium. Hoc nimirum potes virtute Virgae tuae, virtute Crucis tuae, quae est scptrum domus Israel, omne aliud scptrum superans cujuslibet Exactoris vel Tyranni. In hujus rei figura, Virga Moysis devoravit Virgas Magorum Pharaonis, in conspectu ipsius Regis. Et iterum in ejusdem rei significationem, monetur populus Dei a jugo captivitatis liberatus exultare, & Regi Babylonio insultare: *Et eris in die illa cum requiem dederit tibi Deus, a conessione tua, & servitute dura, quae ante servivisti, sumes parabolam istam contra Regem Babyloniae, & dices: Quomodo cessavit exactor, qui vivit tributum, contrivit Dominus baculum imperiorum, virgam dominantium. cadentem populos in indignatione plagam insanabilem, subicientem in favore gentes persequentem crucediter; His enim omnibus, sub typo servitutis Aegyptiacae vel Babyloniae, servitus sub peccato & Damone insinuat, quae per Christum sublata est virtute Crucis. Et haec est Virga Moysis, & Scptrum domus Israel, Virga dominans Pharaoni, libertatem asserens Israeli.*

2. Si intelligere cupis scptri hujus domus Israel

magnificentiam, potentiam, & mysterium: memineris scptri Joseph, sive Virgae quam gerebat in symbolum potestatis sibi datae in Aegypto, qua primus erat a Rege. Hoc scptrum non fuisse sine mysterio, indicat Apostolus dicens: *Vide Jacob moriens, singulis filiorum Joseph benedixit, & adoravit fastigium virgae ejus.* Et licet Genesis 47. solum legamus: *Adoravit Israel Deum, currens suad lethali capite;* nec mentio fiat Virgae aut Scptri; attamen 70. Interpretes, & ex illis Sanctus Paulus legit: *Adoravit fastigium Virgae ejus.* Et utraque lectio ac veritas canonica est, & vera. Utrumque enim fecit Jacob. Cum enim juxta petitionem suam promississet ei filius suus Joseph, quod in Chanaan apud Patres suos in terra promissionis ossa ejus sepeliret; illi gratias egit, & curvando se reverentiam exhibuit: simulque veneratus est scptrum, & in illo regiam potestatem Joseph filio suo non tam a Rege quam a Deo datam. Deumque simul adoravit, & gratias egit de tali potestate filio suo imperitiae, per quam etiam multa futura praesignata cernebat.

Propheticæ ergo id fecisse Jacob credendum est praevidentem ex Joseph natus Reges, qui generent scptrum Israel, sive decem Tribuum in Samaria: hinc adoravit scptrum Joseph, vaticinans ex illo natus Reges, quos subdit esse curvo poplite veneraturi. Sic explicat S. Chrysostomus & Theodoretus asserendum est id potissimum fecisse, quia in Joseph & ejus scptro praevidetur mysteria Christi: ideo Apostolus specialiter attribuit fidei Jacob hanc adorationem Virgae. In Joseph ergo typum Christi cernebat, quem fide adorabat ex se nasciturum, & orbis dominaturum per potestatem sibi a Patre traditam: in Virga etiam, tamquam in typo, hanc potestatem agnoscebat, crucemque ejus, Virgam virtutis, & scptrum domus Israel, adorabat.

Cur verò fastigium Virgae adorasse dicitur, mysterio verisimiliter oculo illud exofculatus? Rectè B. Ephrem per fastigium istud Virgae designari dicit Tabellam crucis, in qua nomen istud venerandum JESUS NAZARENUS exarandum erat, quod & in spiritu Jacob praevidebat. Moriens ergo in fide Redemptoris, irruit oscularurus, & veneraturus Crucem, Nomen, Scptrum, & Potestatem illius cuius aspectu frui non poterat. Ut sicut nunc Christiani morientes JESUM CRUCIFIXUM ore & corde invocant, illiusque imaginem exofculantur: ita & Jacob fide CHRISTUM adorans, ex hac vita decedere voluit. Unde dicitur adorasse Dominum, non Joseph. Atque etiam in fine vitae diserte de Christo Salvatore spem & fidem suam exprellit, dicens: *Expectabo salutare tuum Domine.* Adde, quod propter hanc fidem & spem adiuravit Joseph, ut eum sepeliret in terra Chanaan, in terra promissionis: praevidebat enim in spiritu CHRISTUM in illa terra nasciturum, illam vestigiis suis sanctificaturum, illam sanguine suo asperfurum, in illa moriturum & resurrecturum; seque confortem

domus Israel potentia & mysterium. Hebr. 11.

Gen. 47.

Prophetice iacob scptrum adoravit.

Prophetice iacob scptrum adoravit.

Car. iacob adoravit fastigium virgae.

Gen. 49.

fore illius resurrectionis. Quia virtute sceptri eius, hoc est crucis, in limbo educi debet, & corpus resurum cum alijs Prophetis & Patriarchis, qui in die resurrectionis cum Christo resurrexerunt, de quibus dicitur: *Mati. 27. Multi corpora sanctorum surrexerunt. Et apparuerunt multi.* Inter hos enim Jacob fuisse vix potest dubium esse.

Tu ergo, o Christe, qui tenes sceptrum Israel, agnitionem à Patriarchis, predictum à Prophetis, à Jacob in Virga Joseph adoratum, ab omnibus veris Israelitis cunctis seculis agnosendum, & adorandum. Veni, & illius virtutem in nobis ostende, ut illud veneremur, & illi nos subiciamus toto corde, illius fastidium exosculemur in vita, exosculemur in morte. Illius virtute in medio cordium nostrorum dominare, ut possit de nobis dici: *Regnum Dei intra vobis est.* Illius virtute hostes nostros nobis subijce, ut illis subactis, perfectus domineris in nobis, ad eptā plenā pace. Quod fiet quando tandem ex domo Jacob sternus domus Israel, ex domo lucante, domus videns Deum, dum lucta contra adversarias potestates finita, perfectē sceptrum tuum agnoscerit in electis.

Luce. 17.

Sceptri huius magnificientia.

Esai. 5.

Tertio si intelligere vis magnificientiam huius sceptri, memineris sceptri auri Regis Assueri, quod protendere solebat Rex in signum clementiæ accedentibus ad se. Quod si accederet quispiam non vocatus, & Rex virgam auream non extenderet, morti sine ulla cunctatione erat obnoxius. Unde & Esther Regina non est ausa ad Regem accedere nisi hoc scepro & signo vocata, licet pro vita sua & salute populi sui deprecatura veniret. Stabat ergo in atrio domus Regiæ, & sedebat Rex super solum suum in consistorio palatii. Quam ubi vidit Rex, placuit oculis eius, & extendit contra eam virgam auream, quam tenebat manu. Quæ accedens osculata est summitatem virgæ eius. Certe Filius æternus Dei sicut dicitur Brachium & sceptrum potentie Patris, sic & sceptrum clementiæ eius esse, haud obcurum est. Illud autem clementiæ sceptrum nobis ostendit, & omnibus extendit per mysterium Incarnationis, ut jam nemo vereatur ad ejus Regium solum accedere quilibet petiturus, hoc signo clementiæ invitatus. Christus ergo Brachium est in Divinitate, à Patre procedens ut brachium à corpore, illi consubstantiale. Sceptrum ejus humanitas, & quidem aurum, aureis gratiæ donis adornatum, & pretiosis meritis, quæ nobis communicat, ut veniamus ad Patrem. Sicut nemo habebat accessum ad Regem Assuerum nisi per Virgam auream: sic nemo ad Regem æternum, aut ad ejus Regium, nisi per Christi humanitatem. Hanc oportet primum exosculari & adorare, si Deo volumus appropinquare, si eum alloqui, si aliquid impetrare. Qui fidem seipio aut meritis suis, sicque audeat & præsumit ad divinum Thronum accedere, repulsam patitur, immo morti se obnoxius reddit. Quia hæc est voluntas superni Regis, ut nemo per se & per merita sua præsumat accedere, sed per inera Jesu Christi. Per illa tanquam per signum clementiæ: omnes electi præ-

destinantur, vocantur, justificantur, glorificantur. Unde Apost. *Per quem habemus accessum per fidem in gratiam istam, in qua stamus, & gloriamur in spe gloria filiorum Dei, sicut erimus ab ira, per ipsum, per quæ reconciliationem accepimus. Per ipsum habemus accessum in uno spiritu ad Patrem.* Itaq; hoc signo clementiæ regiæ nobis exhibitio invitatio ad Regem: *Advenit cum fiducia ad Thronum gratia ejus, ut misericordiam consequamur, & in veniamus gratiam in auxilio oportuno.*

Rom. 1.

Eph. 2.

Heb. 4.

LECTIO XVI.

De vinculis in domo carceris educendis.

Merito antiqui Patres non habentes accessum ad Regis huius thronum tum quia clausa erat Regia ejus aula, Justitiæ decreto ob peccatum emanato obfirmata; tum quia in loco exilij adhuc carcere erant detenti, & ne appropinquarent vinculis colligati, in clamant ut clavis illa mystica veniat, qua aperiente nemo claudat, & sceptrum illud, divini clementiæ signum appareat, quo exhibitio ipsi de tenebris & umbra mortis egredientes, coram Rege compeant plenè reconciliati, & ejus præsentia æternum fructuri. Et hoc igitur est, quod coru in unusquisq; ingemiscens in clamat: O Clavis David! O sceptrum Domus Israel! veni & educ vinculum de domo carceris, sedentem in tenebris & umbra mortis. Nempè oraculis Prophetiæ promissus erat Christus, tamquam aperturus tenebrosos carceres, & educurus carceratos & cõpeditos. Sic apud Isai. ei dicitur: *Dedit te in manus populi, ut susciperetur: & possideres hereditates dissipatas, ut diceretis: hic qui vinculis sunt, Exite, & hic qui in tenebris, & umbra mortis sunt, Exite.* Quæ verba S. Anselm. in Elucid. refert ad animas justorum, oim in limbo & purgatorio existentes, quas omnes putat Christum liberasse. Et ita tenus est. Misi te, ut his qui in vinculis sunt & potestate Dæmonis, diceret: Exite, ego vos in libertatem affero. Atque ut etiam his qui in tenebris jacent, diceret: *Revoluntis, sive velum caliginosum discindite, & ad lucem quam vobis affero, respicite.* Et id quidem generaliter non solum ad justos in limbo, sed & ad omnes peccatoru tenebris & vinculis detentos rectè dirigitur, ad quos omnes Christus mittendus erat à Patre, juxta apromissum ut è tenebris & compediibus eos erueret. Clamabant ergo ad eum qui in limbo erant in domo carceris, ut educerentur. Clamabat & tota humana natura jam quatuor millibus annorum velut ærumnis carceris pressa, in ergastulo serva, in compediibus peccati detenta. Clamabat ad hunc liberatorem, qui vinculos & in umbra mortis lugentes poterat eripere: & renovabat Patris ea de re promissionem in sacris ejus litteris signatam.

Unde iterum eadem promissio, imò missio Filij, repetitur apud eundem Isaiam, *Dedit te in manus populi, in lucem gentium. Ut aperires oculos caecorum, & educeres de conclusione vinculorum, de domo carceris, sedentes in tenebris.* Ex quibus verbis hæc Ecclesiæ vox desumitur, qua renovat & repræsentat in ista generum Turturis antiquos justorum gemitus, ad